

Jaarevaluatie 2016

van het Milieubeleidsplan 2013-2016

“Onderweg naar een duurzaam Wijchen”

Jaarevaluatie 2016
van het Milieubeleidsplan 2013-2016

“Onderweg naar een duurzaam Wijchen”

Wijchen, 6 juni 2017

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	2
2.	Beleidskader 2013-2016	2
3.	De milieuprestatie 2016 in vogelvlucht	3
4.	Doorkijk 2017 en verder	3

Bijlage: Integrale evaluatie Uitvoeringsprogramma Milieubeleidsplan 2013-2016

1.	Milieubedrijfsvoering (algemeen) duurzaamheid overkoepelend	5
2.	Water	6
3.	Bodem	7
4.	Luchtkwaliteit	7
5.	Geur	8
6.	Geluid	8
7.	Afval	9
8.	Externe veiligheid	10
9.	Klimaat / energietransitie	10
10.	Duurzaam bouwen (voor Energie zie Klimaatbeleid)	11
11.	Duurzaam inkopen	12
12.	Bedrijfsinterne milieuzorg	12
13.	Natuur & biodiversiteit	13
14.	Milieucommunicatie	13

1. Inleiding

December 2013 is het Milieubeleidsplan 2013-2016 door de Raad vastgesteld. Middels een jaarevaluatie informeren wij het gemeentebestuur over geboekte resultaten. De rapportage 2016 is de 4^e in deze reeks en tevens een eindevaluatie in opmaat naar de actualisatie van het milieubeleidsplan.

In hoofdstuk 2 is het beleidskader samengevat. Hoofdstuk 3 geeft een samenvatting van resultaten. Voor de geïnteresseerde lezer is in de bijlage een uitgebreid overzicht te vinden van de ontwikkelingen per thema.

2. Beleidskader 2013-2016

Wijchen is een gemeente waar het goed toeven is. De gemeente Wijchen wil dat in de toekomst graag zo houden en maakt daarom werk van een duurzame bescherming van de milieukwaliteit van de leefomgeving van haar inwoners, gebruikers en bezoekers.

Parapluplan en duurzaamheidskader

Het gemeentelijk milieubeleid geeft hiervoor de handvatten. Het milieubeleidsplan is een strategisch parapluplan en beschrijft het milieubrede streefbeeld en duurzaamheidskader. Verdere doorwerking vindt plaats in afgeleide deelplannen, zoals het energietransitieplan en afvalbeleidsplan.

Verbreding en verduurzaming

Voor de planperiode 2013-2016 wordt ingezet op verbreding en verduurzaming door een meer integrale en toekomstgerichte benadering van milieukwaliteit. Het gaat om:

- het benutten van de wisselwerking tussen milieukwaliteit en ruimtelijke ordening, volkshuisvesting en gemeentelijk gebouwbeheer.
- het zo mogelijk combineren van milieuwinst met economische en sociale voordelen. Bijvoorbeeld door te investeren in kostenbesparende voorzieningen, beperken van woonlasten en het benutten van initiatieven uit samenleving.
- het benutten van kansen om met de aanpak van 1 milieuthema ook een bijdrage te leveren aan een ander milieuthema.
- het benutten van initiatieven en kennis in de samenleving.
- het voorkómen van milieubelasting en een ketenbenadering van milieuvraagstukken (cradle-to-cradle en duurzaam inkopen).

Streefbeeld 2025

Een veilige, gezonde en aantrekkelijke leefomgeving voor bewoners, gebruikers en bezoekers.

Met voldoende milieukwaliteit en grondstoffen en aanvaardbare risico's voor huidige en toekomstige generaties.

Doel beleid

Beschermen en waar mogelijk verbeteren van de bestaande goede leefomgevingskwaliteit, waarbij tenminste wordt voldaan aan wettelijke en andere eisen.

Speerpunten / prioritaire thema's

1. Milieubedrijfsvoering/verduurzaming
2. Klimaat/energie
3. Geluid
4. Afval
5. Milieucommunicatie

Op deze manier wordt gekomen tot een kwaliteitsslag en weloverwogen keuzes die bijdragen aan de leefomgevingkwaliteit en houdbaar zijn in de tijd.

Milieuthema's en doelstellingen

Het Milieubeleidsplan omvat de thema's: milieubedrijfsvoering, water, bodem, lucht, geur, geluid, afval, energie, duurzaam bouwen, duurzaam inkopen, natuur & biodiversiteit, wijchense interne milieuzorg (WIM) en milieucommunicatie. Streefbeeld, doelstellingen en maatregelen per thema zijn te vinden in de uitvoeringstabel in de bijlage. Geelgemarkeerd zijn de voor de planperiode gekozen speerpunten van beleid.

3. De milieuprestatie 2016 in vogelvlucht

Deze evaluatie is een eindevaluatie van de periode 2013-2016. Daarom is gekozen voor een integrale beschouwing van alle milieuthema's en niet enkel de speerpunten. De belangrijkste ontwikkelingen zijn hieronder samengevat. Voor een uitgebreide evaluatie per thema wordt verwezen naar de tabel in de bijlage.

Milieubedrijfsvoering

- De milieuattentiekartaat is eind 2016 afgerond. Deze digitale kaart omvat alle milieuthema's in kaartlagen en is bedoeld om intern een snelle en integrale beoordeling van ruimtelijke initiatieven mogelijk te maken.
- De herijking van het Milieubeleidsplan 2013-2016 is in voorbereiding genomen en zal in 2017 worden afgerond. We gaan het milieubeleid aanpassen aan de actuele opgaven. In een eerdere verbredingsslag is de wisselwerking tussen milieuwinst en sociale en economische voordelen (people, planet, profit), met ruimtelijke ordening, gebouwbeheer en volkshuisvesting en de wisselwerking tussen milieuthema's toegevoegd. Nu worden nieuwe integrale thema's geïntroduceerd, zoals klimaatadaptatie, circulaire economie (energie- en grondstofwinning), omgevingswet en mobiliteit & infrastructuur. Deze thema's hebben een relatie met milieukwaliteit. Hiermee wordt het milieubeleid steeds meer verbreed tot een omgevingsbeleid.
- Milieutoetsing van ruimtelijke plannen en initiatieven is een continu proces. Dit moet leiden tot een goede verankering van de duurzaamheidsgedachte in ruimtelijke plannen, overeenkomsten en programma's van eisen. Dit zal de komende jaren worden voortgezet.

Klimaat (energie), afval en geluid

- Begin 2016 is de 'Nulmeting Routekaart energieneutraal Wijchen 2040' vastgesteld. Vervolgens is het proces opgestart om te komen tot een Energietransitieplan als opvolger voor het huidige Klimaatbeleidsplan. Dit zal in 2017 worden afgerond. Het energietransitieplan beperkt zich tot duurzame energieopwekking, energiebesparing en -hergebruik. Het thema klimaatadaptatie is onderdeel van het waterbeleidsplan. Het aanbieden van duurzaamheidsleningen en de woningisolatiesubsidieregeling is in 2016 vervolgd. Begin 2016 is de 'Gedragscode windenergie' als toetsingskader voor windinitiatieven vastgesteld. Eind 2016 is het energieloket 'Duurzaam wonen plus' geopend. Inwoners kunnen bij het loket terecht met vragen over energiebesparing en gebouwgebonden duurzame energie. Op 't Mozaiek zijn 400 zonnepanelen geplaatst met een verwachte opbrengst van 100.000 kWh/jaar. Dit is vergelijkbaar met het verbruik van 20 woningen. Bij het zwembad de Meerval zijn de luchtbehandelingskasten (grootste energieverbruiker) vervangen door een energiezuinige variant. Hiermee presteert het zwembad vergelijkend met een energielabel A+. De forse meerinvestering voor de duurzaamheidsvariant is gedragen door de externe onderhoudspartij. Contractueel is vastgelegd dat de meerinvestering binnen de 7 jaar wordt terugverdiend.
- Wat betreft de uitvoering van het Afvalbeleidsplan 2013-2016 heeft februari 2016 een afvalconferentie plaatsgevonden. Doel was om meningen, ideeën en wensen op te halen vanuit de samenleving, om richting te geven aan het afvalbeleid. Bijvoorbeeld op het gebied van Omgekeerd inzamelen. De gescheiden inzameling van Plastic+ (plastic verpakkingen, blik en drankkartons) is in 2015 ingevoerd. De papiercontainer staat voor 2017 op het programma. Verder is het regionale bestuursakkoord 'Verbeteren afvalpreventie en scheiding van huishoudelijk afval' ondertekend. Streven is te komen tot maximaal 100 kg restafval per inwoner en minimaal scheidingspercentage van 75% in het jaar 2020. Wat betreft de afvalinzameling werd in 2016 127 kg restafval per inwoner gemeten en een scheidingspercentage van 70% (in 2015 was dit 133 kg en 70%). Het afvalinzamelings-tevredenheidscijfer van de inwoners over de afvalscheiding was een 7,7.
- In 2015 heeft herijking van het Geluidbeleidsplan plaatsgevonden. Dit heeft geresulteerd in een meer gebiedsgericht geluidsbeleid, met een bijpassend ambitieniveau voor de gebiedsfuncties. Het ontwerp-beleidsplan is medio 2016 ter inzage gelegd en zal in 2017

ter vaststelling worden voorgelegd aan de Raad. Wat betreft de geluidsoverlast A50 heeft de gemeente met de leefbaarheidsgroep Niftrik actie ondernomen richting RWS.

Milieucommunicatie

- Om te komen tot een meer actieve, samenhangende, creatieve en doelgroepgerichte milieucommunicatie is een Strategisch milieucommunicatieplan 2017-2027 opgesteld. Doel is om inwoners, ondernemers en (maatschappelijke) instellingen te inspireren om een bijdrage te leveren aan een Duurzaam Wijchen. En successen beter 'uit te venten'. Immers duurzaamheid is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van gemeente én samenleving. Op dit moment is de milieucommunicatie vooral adhoc, informierend en alleen actief op het gebied van klimaat/energie en afval. Onderdeel van het communicatieplan is de campagne Ons groene gezicht.

Waterbeheer (geen speerpunt)

- Waterbeheer in 2015 in het teken gestaan van de aanleg van natuurvriendelijke oevers langs het Wijchens Meer, onderzoek naar de wateropgave (afkoppeling riolering en overstorten), herijking van Basisrioleringsplan Hernen), de verruiming van de watergang Zesweg en van de continue trajecten, zoals afkoppeling hemelwater en watertoets van ruimtelijke plannen.
- De jaarevaluatie 2015 van de Strategische waternota is besproken in het bestuurlijk overleg tussen gemeente en waterschap.. Verder is de herijking van de Strategische waternota eind 2016 in voorbereiding genomen. Bedoeling is om het gemeentelijk waterbeleid uit 2006 beter te laten aansluiten bij actuele thema's, zoals de omgevingswet, klimaatadaptatie, communicatie en energie- en grondstofwinning. Naar verwachting wordt het herijkte beleidsplan najaar 2017 voorgelegd aan de Raad.
De gemeente participeerde in regionale projecten van het Deltaprogramma Maas (regioproces Bedijkte Maas, koploper Ravenstein-Lith en koploper Waterfront Ravenstein) en Deltaprogramma Ruimtelijke adaptatie (klimaatadaptatie regio Rivierenland). Dit wordt in 2017 vervolgd.

Overige thema's (geen speerpunt)

- De gemeente heeft een voorbeeldfunctie richting burgers, bedrijven en instellingen. De eigen gemeentelijke organisatie zal dus ook zélf duurzaam moeten zijn. Met de Wijchense interne milieuzorg is 2016 wederom een bijdrage geleverd. Door duurzaam inkopen van kantoorbenodigdheden en energie, vermindering van het energie- en waterverbruik en afvalscheiding binnen de kantoororganisaties. Met het nieuwe gemeentekantoor kan wellicht nog een verbeterslag worden gemaakt.
- De milieuthema's Duurzaam bouwen, Lucht, Geur, Externe veiligheid (EV), Bodem en Biodiversiteit worden niet actief opgepakt en volgen veelal het wettelijk spoor. Inzet is om de basis op orde te houden en te voldoen aan wet- en regelgeving. In 2016 is de herijking van de EV-visie afgerond.

4. Doorkijk 2017 en verder

De komende jaren wordt de doorvertaling van het milieubeleid in plannen en besluiten gecontinueerd. Ook de realisatie van de uitvoeringsprogramma's voor de verschillende milieutaakvelden wordt vervolgd. Op deze manier blijft Wijchen werken aan een duurzame bescherming van de milieukwaliteit van de leefomgeving.

Bijzondere aandacht gaat in 2017 uit naar de herijking van het milieubeleidsplan en de strategische waternota. Hierbij wordt aansluiting gezocht bij de omgevingswet en nieuwe integrale thema's. Monitoring van maatschappelijke effecten van beleid (i.p.v. producten van beleid) krijgt meer aandacht. Het klimaatbeleidsplan wordt omgebouwd tot een energie-transitieplan. Voor een energieneutraal Wijchen in 2040. Onderdeel daarvan is de energie-coördinator, waarvan de meerwaarde voor gebouwbeheer de afgelopen jaren is gebleken.

INTEGRALE EVALUATIE UITVOERINGSPROGRAMMA MILIEUBELEIDSPLAN 2013-2016

Uitvoeringsprogramma Milieubeleidsplan 2013-2016					
JAAREVALUATIE 2016 (versie 6-6-2017)					
Streefbeeld (2025)	Uitvoeringsplan	Prestatie-indicator	Kosten-indicatie	Planning	Stand van zaken 2016
Doelen & ambitie (2013-2016)	2013-2016				
Geelgemarkeerd = speerpunt (prioritair thema) voor de planperiode. EXTRA = extra t.o.v. vastgesteld beleid of wettelijke taak. FIN= kostendragende maatregel.		Te monitoren indicatoren			
1. Milieubedrijfsvoering (algemeen) duurzaamheid overkoepelend					
<u>Doelen:</u> - Doelmatige en transparante uitvoering van milieutaken - Verbreding milieu door koppeling aan sociale en economische belangen; i.c. ruimtelijke ordening, vastgoedbeheer en volkshuisvesting - Verbreding door een meer toekomstgerichte, ketengerichte (cradle) en gebiedsgerichte benadering. - Verbeteren van de kwaliteit van de milieubedrijfsvoering - Handhaven en zo mogelijk continu verbeteren van de bereikte milieukwaliteit. <u>Streefbeeld 2025:</u> - Transparante, doelmatige en meetbare milieubedrijfsvoering. Ruimtelijke ontwikkelingen zijn duurzaam. <u>Ambitie:</u> - Actief. Continueren verbreding en verduurzaming milieubeleid <u>Toelichting bij ambitie:</u> - Versterken duurzaamheidsgericht denken en doen. - Inzetten op bewustzijn en opleiding van personeel alsook integratie van duurzaamheid in relevante werkprocessen en plannen. In bijzonder ruimtelijke plannen. <u>Waarvoor nodig:</u> - Verankeren milieu- en duurzaam-heidsaspecten in relevante activiteiten, werkprocessen en plannen - Milieu- en duurzaamheidsaspecten meenemen bij ingrepen in de leefomgeving (ruimtelijke plannen). - Jaarlijks opstellen beleidsevaluatie - Kennisopbouw - Stimuleren milieu- en duurzaam-heidsbewustzijn binnen de organisatie	<u>Autonoom/ vastgesteld beleid:</u> 1. Beleidsontwikkeling en implementatie Jaarlijks evalueren milieubeleidsplan	Jaarevaluatie s	Regulier	Jaarlijks	Jaarevaluatie: de jaarevaluatie 2015 van het milieubeleidsplan is juni 2016 voorgelegd aan de Raad. Als onderdeel hiervan worden het klimaatbeleidsplan, de strategische waternota, het afvalbeleidsplan, geluidbeleidsplan en de EV-visie geëvalueerd. Milieuat্তentiekartaat: het opstellen van de milieuat্তentiekartaat is eind 2016 afgerond. De herijking van de geurcontourenkartaat is hierbij meegenomen. De milieuat্তentiekartaat zal voorjaar 2017 worden opgenomen in de GISviewer. De milieuat্তentiekartaat is bedoeld om een snellere en meer integrale beoordeling van ruimtelijke verzoeken mogelijk te maken. De milieuat্তentiekartaat omvat alle milieuthema’s (water, bodem, geluid etc). Door combinatie van kaartlagen, kan voor een locatie of gebied worden bekeken welke belemmeringen en kansen in de huidige situatie van toepassing zijn (sate-prikker). Dit sluit aan bij het principe van de Omgevingswet van een integraal inzicht van de situatie op een bepaalde locatie. Herijking milieubeleidsplan: najaar 2016 is de herijking van het milieubeleidsplan 2013-2016 in voorbereiding genomen. Het milieubeleidsplan wordt aangepast aan huidige opgaven. Actuele integrale thema’s worden toegevoegd, zoals klimaatadaptatie, circulaire economie en de omgevingswet. Het milieubeleidsplan is een strategisch plan en beschrijft het milieubrede streefbeeld en duurzaamheidskader. Het is bedoeld als parapluplan en geeft richting aan afgeleide deelplannen, zoals het afvalbeleidsplan en klimaatbeleidsplan (energietransitieplan), waarin de concrete doorwerking plaatsvindt. Verder zal de mogelijke verbreding naar een ‘omgevingsbeleidsplan’ worden onderzocht. Dit in aanloop op de te ontwikkelen omgevingsvisie. Gedachte is om het milieubeleidsplan meer te laten aansluiten bij de thema’s en principes van de Omgevingswet. De thema’s mobiliteit & infrastructuur en landschap & natuur worden toegevoegd aan het milieubeleidsplan. Deze thema’s hebben een relatie met milieukwaliteit. Verder worden de principes van een samenhangende beleidsmatige basis, consistentie met deelplannen en regels, integraliteit, gebiedsgericht maatwerk, burgerbetrokkenheid en digitaal raadpleegbaar in het milieubeleidsplan verwerkt. De herijking zal medio 2017 zijn afgerond. Transparante doorwerking van milieuooverwegingen in plannen en besluiten: ruimtelijke en andere plannen worden standaard voorzien van een milieuparagraaf (per taakveld). Het milieubeleid wordt doorvertaald in overeenkomsten met marktpartijen (SOK’s) en Programma’s van eisen (bv gebouwbeheer, gemeentekantoor). In het kader van Wabo-vergunningverlening wordt de milieutaakvelden om beleidsadvies gevraagd; dit advies is niet bindend. In de milieuparagrafen van bestemmingsplannen en andere ruimtelijke plannen, wordt aangegeven hoe met de gevolgen van het plan voor de milieukwaliteit wordt omgegaan (en vice versa). De aan de grond gegeven bestemming moeten in overeenstemming zijn met de milieusituatie. In eerste instantie door een goede ruimtelijke ordening (milieusituatie als medeordenend principe). Wanneer dit niet mogelijk is (motiveren) wordt gezocht naar technische oplossingen. Het is zelden mogelijk om in plannen, zoals plannen voor nieuwbouw en gebouwbeheer, volledig invulling te geven aan alle milieu-aspecten. Veelal zijn economische aspecten doorslaggevend. Binnen de beschikbare middelen wordt gezocht naar een optimale milieuwinst. Door overwegingen inzichtelijk en afwijkingen van het milieubeleid explicieter zichtbaar te maken, ontstaat meer bewustzijn over gemaakte keuzes en de mate waarin in de praktijk invulling is gegeven aan het milieubeleid. In bijzonder als onderdeel van de beslisnota’s voor college en raad (kanttekeningen, advies gevraagd aan etc). Dit is een punt van aandacht. <u>Aanbeveling/ voornemens 2017</u> - Herijking milieubeleid met toevoeging nieuwe thema’s en aansluiting bij principes omgevingswet. - Verkenning mogelijkheden verbreding milieubeleid tot een zogenaamd omgevingsbeleidsplan. Dar: de rolverdeling bij de afvalsamenwerking is meegenomen in het Afvalbeleidsplan en het DVO. Afvalbeleid is een autonomie van de gemeente, uitvoeringstaken liggen (onder andere) bij Dar.
	Onderzoeken mogelijkheden verbreding milieubeleidsplan naar omgevingsbeleidsplan. Definieren omgevingskwaliteit en samenhang tussen relevante kaderstellende plannen		€10.000 (toegekend via Kaderbrief 2015)	Loopt, 2016-2017	
	Actualiseren milieubeleidsplan (2016)	Herijkt beleidsplan	€20.000 (toegekend via Kaderbrief 2015)	Loopt, 2016-2017	
	- Beleidsontwikkeling en uitvoering van sectorale plannen (alle milieuthema’s). - Onderlinge afstemming van plannen (consistentie)		Regulier	Structureel	
	2. Integrale toetsing en advisering - Toetsing plannen aan beleid en normen - Advisering bij plannen en besluiten.		Regulier	Structureel	
	3. Borging en controle - Borging milieu- en duurzaam-heidsaspecten in plannen en besluiten. Integrale, proactieve en preventieve benadering, - In bijzonder in relatie tot ruimtelijke ordening en vastgoedbeheer en volkshuisvesting	Aantal gemeentelijke nota’s en plannen met een adequate milieu-paragraaf (100% in 2016)	Regulier	Structureel	
	Ontwikkeling instrumentarium: bv standaard milieuparagraaf, uitgangspuntensdocument, milieuat্তentiekartaat , procesbeschrijvingen etc	Milieuat্তentiekartaat. Standaarden, werkprocessen en visualisatie	€ 10.000 uit bestaand budget (MAK)	2016, gereed	
	Controle op doorvertaling van beleidskaders (in bv overeenkomsten, PvE’s , bestekken en vergunningen) en uiteindelijke effectuering als input voor beleid..	Werkproces of programmering (bv afdelings-planning en hand-havingsitvoerings programma)	Regulier	Structureel	
4. Kennisopbouw, bewustzijn, afstemming Bevorderen kennisopbouw en duurzaamheidsbewustzijn. Eventueel			PM	Structureel	

Uitvoeringsprogramma Milieubeleidsplan 2013-2016					
JAAREVALUATIE 2016 (versie 6-6-2017)					
Streefbeeld (2025) Doelen & ambitie (2013-2016)	Uitvoeringsplan 2013-2016	Prestatie- indicator	Kosten- indicatie	Planning	Stand van zaken 2016
Geelgemarkeerd = speerpunt (prioritair thema) voor de planperiode. EXTRA = extra t.o.v. vastgesteld beleid of wettelijke taak. FIN= kostendragende maatregel.		Te monitoren indicatoren			
	noodzakelijke extra opleiding op milieuthema's				MARN (milieu- en afvalsamenwerking regio Nijmegen): hier wordt ambtelijk samengewerkt op de thema's bodem, klimaat en afval (zgn vakberaden).
	- Interne/externe afstemming en samenwerking, waaronder RUD's en MARN. Hierbij waarborgen regierol (beleid, kaderstelling) en goede gegevensuitwisseling .		Regulier	Structureel	ODRN (omgevingsdienst regio nijmegen) : kennisuitwisseling en advisering is onderdeel van de DVO. De ODRN wordt benut als uitvoeringsorganisatie voor milieuvergunningverlening en handhaving. De toegankelijkheid van gegevens voor de gemeente behoeft aandacht. Bij de ontwikkeling van de milieuattentiekaart (MAK) bleek het voor de gemeente lastig om binnen een redelijke termijn over actuele gegevens te beschikken. Dit is gemeld bij de ambtenaar die het DVO met de ODRN beheert.
	Extra: Geen				
2. Water					
<u>Doelen:</u> - Duurzame inrichting en beheer van het watersysteem - Betere afstemming tussen watersysteem en ruimtelijke ontwikkeling <u>Streefbeeld 2025:</u> - Een natuurlijk watersysteem als basis voor schoon drinkwater, natuurontwikkeling, recreatie en een betere kwaliteit van de woon- en leefomgeving <u>Ambitie:</u> - Continuëren ambitiesniveau Actief/vooruitlopend..Tenminste handhaven huidige niveau <u>Waarvoor nodig:</u> - Continuëren uitvoering gemeentelijk waterbeleid	<u>Autonoom/ vastgesteld beleid</u> - Continuëren Uitvoering gemeentelijk waterbeleid & uitvoeringsprogramma.	Realisatiegraad. Jaarevaluatie.	Maatregelen: zie Uitvoerings- programma Waternota	Incidenteel	Uitvoering waterbeleid (strategische waternota): Het jaar 2016 heeft onder andere in het teken gestaan van: - Verifiëring wateropgave kern Wijchen (rioolwater en overstorten op oppervlaktewater). - Actualisatie basisrioleringsplan Hernen. - Voorbereiding verruiming watergang Zesweg (waterbergingsopgave). - Aanleg natuurvriendelijke oevers langs het Wijchens Meer. - Continue trajecten, zoals afkoppeling hemelwater van riolering en watertoets van ruimtelijke plannen. - Zie verder ook onderstaande punten. Herijking Strategische waternota (2003) en uitvoeringsprogramma (2006): de herijking is eind 2016 in voorbereiding genomen. Het waterschap wordt hierbij betrokken. Naar verwachting is de herijkte waternota (incl. uitvoeringsprogramma) medio 2017 gereed. Bij de herijking wordt de waternota aangepast aan de huidige situatie, ontwikkelingen en opgaven op het gebied van duurzaam waterbeheer. Nieuwe thema's worden toegevoegd, zoals klimaatadaptatie, energie- en grondstofwinning, watercommunicatie en omgevingswet. Verder wordt bekeken welke gevolgen de omgevingswet heeft voor de verplichte watertoets. Watertoets en omgevingswet: toetsing van ruimtelijke plannen is een continu proces. Inzet is om duurzaam waterbeheer zo vroeg mogelijk in het planproces mee te nemen (mede ordenend principe). Het ruimtelijk plan mag geen negatieve gevolgen hebben voor het watersysteem. Bij de ontwikkeling van het plangebied moet hiermee rekening worden gehouden. Het gaat om het voorkomen van wateroverlast, berging van hemelwater en bescherming van de waterkwaliteit. Binnen het samenwerkingsverband met het waterschap is dit als speerpunt benoemd. Onduidelijk is nog welke gevolgen de Omgevingswet heeft voor voor de watertoets. Naar verwachting komt de watertoets en het vooroverleg aan het begin van het ruimtelijk planproces te vervallen. Toetsing achteraf (vergunningfase) maakt mede-ordering en bijsturing lastig en is daarom ongewenst. Samenwerking met waterschap: met het waterschap vindt periodiek ambtelijk overleg plaats over watertoets en ruimtelijke projecten. Ook is voorzien in een jaarlijks bestuurlijk overleg met het waterschap in combinatie met de jaarevaluatie van de gemeentelijke waternota. April 2016 is de jaarevaluatie 2015 in het bestuurlijk overleg besproken. Deltaprogramma Maas: de gemeente Wijchen participeert in het Deltaprogramma Maas. In bijzonder ambtelijk een bestuurlijk in het regioproces Bedijkte Maas en de koplopertrajecten Ravenstein-Lith en Waterfront Ravenstein. Bestuurlijk participeert Wijchen in de Stuurgroep Delta Maas en het VNR-taakgroep Maas. Het deltaprogramma is gericht op hoogwaterveiligheid in combinatie met ruimtelijke kwaliteitsverbetering (bv. natuur, cultuurhistorie, bedrijven, vitale kernen). Bij de hoogwateropgave wordt gezocht naar een optimale mix van dijkversterkende en rivierverruimende maatregelen. Deltaprogramma Ruimtelijke adaptatie (klimaatadaptatie rivierenland): in 2016 is fase 2 van het project Klimaatadaptatie regio Nijmegen en Land van Maas en Waal van start gegaan. Dit traject wordt getrokken door waterschap en provincie en vloeit voort uit het Deltaprogramma Ruimtelijke adaptatie. Dit deltaprogramma moet in 2050 resulteren in een waterrobuuste en klimaatbestendige samenleving. In 2020 moet klimaatbestendigheid onderdeel van beleid & handelen zijn. Het regionale project zoomt in op <i>fysiek ruimtelijke</i> knelpunten (wateroverlast, droogte, hitte) waarvoor een <i>bovengemeentelijke</i> aanpak gewenst is. In de 1 ^e fase (2015-2016) is een verkenning gedaan van klimaat-
	Activiteiten: - Toetsing ruimtelijke plannen en watertoets.		Regulier	Structureel	
	- Samenwerking met waterschap		Regulier	Structureel	
	- Actualisatie waterbeleid (2003). Afstemmen met actualisatie vGRP.	Herijkt waterbeleidsplan	€ 20.000 (uit bestaand budget)	Loopt, 2016-2017	
	- Participatie in regionale projecten en regioprocessen.		Regulier	Structureel	
	Extra: - Geen				

Uitvoeringsprogramma Milieubeleidsplan 2013-2016					
JAAREVALUATIE 2016 (versie 6-6-2017)					
Streefbeeld (2025)	Uitvoeringsplan	Prestatie-indicator	Kosten-indicatie	Planning	Stand van zaken 2016
Doelen & ambitie (2013-2016)	2013-2016				
Geelgemarkeerd = speerpunt (prioritair thema) voor de planperiode. EXTRA = extra t.o.v. vastgesteld beleid of wettelijke taak. FIN= kostendragende maatregel.		Te monitoren indicatoren			
					kwetsbaarheden en kansen. Juni 2016 is het eindrapport regionaal bestuurlijk vastgesteld. In de 2 ^e fase (2017-2018) worden de resultaten van de 1 ^e fase geverifieerd, verdiept en uitgewerkt tot een regionale adaptatiestrategie. <u>Voornemens 2017 op hoofdlijnen:</u> - Herijking gemeentelijke waternota. - Continueren realisatie uitvoeringsprogramma waternota. - Continueren jaarlijks stuurgroepoverleg en ambtelijk overleg met waterschap. - Continueren deelname aan regionale traject Klimaatadaptatie . - Inzicht in gevolgen van de Omgevingswet voor het watertoetsproces en de waterparagraaf. - Structurering van de watercommunicatie in combinatie met het Strategisch milieucommunicatieplan. - Jaarevaluatie water 2016.
3. Bodem					
<u>Doelen:</u> - Beheren en verbeteren van de bodemkwaliteit - Voorkomen van nieuwe verontreiniging <u>Streefbeeld 2025</u> - Historische bodemverontreinigingen zijn gesaneerd of beheersbaar geworden en de gemeentelijke bodem is beschikbaar voor breed gebruik. <u>Ambitie</u> - Continueren ambitie Actief. Tenminste handhaven huidige niveau <u>Waarvoor nodig:</u> - Continuering uitvoering bodembeleid - Adequate informatievoorziening	<u>Autonoom/ vastgesteld beleid:</u> - Continuering uitvoering bodembeleid en –taken.	Realisatiegraad.	Maatregelen: zie Bodem-beleidsplan (uitvoerings-programma)	Incidenteel (indien nodig)	Uitvoering Bodembeleid: het beleidsveld bodem komt steeds meer in een beheerfase terecht. De milieukwaliteit van de bodem in Wijchen is grotendeels bekend. De ligging van niet-vervuilde gebieden alsook verdachte locaties zijn bekend. Door beter inzicht in risicolocaties zijn minder bodemonderzoeken nodig. Onderzoekinspanningen worden neergelegd waar dit nodig is, namelijk bij de verdachte gebieden. Dit geeft een kostenbesparing bij burgers en bedrijven. Saneringen en monitoring: de jaarlijkse monitoring van de stortplaats bij Alverna heeft in 2016 geen bijzonderheden aangetoond. Bodeminformatiesysteem: het bodeminformatiesysteem van de gemeente is op orde. In regionaal verband is de mogelijkheid van een door bewoners en makelaars raadpleegbare website onderzocht. Dit blijkt echter een dermate grote inspanning te vragen, met bijbehorende kosten, dat deze actie voorlopig is uitgesteld. Een meer eenvoudige alternatief wordt nog gekeken. Door de in 2017 uit te voeren migratie van de bodeminformatie naar een ander Bodeminformatiesysteem wordt een regionale samenwerking op termijn vergemakkelijkt. Nota bodembeheer: het bodembeleid bestaat uit 2 delen. Het algemene beleidskader wordt eenmaal per 10 jaar geactualiseerd, omdat het beleid voor de langere termijn houdbaar is. Actualisatie is aan de orde in 2022. Het normatieve kader (de bodemkwaliteitskaart) dient eenmaal per 5 jaar te worden geactualiseerd. <i>Zie hierna.</i> Bodemkwaliteitskaart: hiervoor is in de Kaderbrief 2015 €10.000 beschikbaar gesteld. De actualisatie van de bodemkwaliteitskaart staat voor 2017/2018 in de planning. In voorbereiding hierop is nodig dat alle bodemrapporten in de periode ná 2012 zijn ingevoerd in het datasysteem (bestaande situatie) én op de juiste wijze zijn ingevoerd (juiste invoer van getallen). Ofwel de basis moet op orde zijn. Vervolgens kan een herberekening worden gemaakt op basis van de normen. Bodemtoets: toetsing van ruimtelijke plannen is een continu proces. Taakverdeling bodem: eind 2016 zijn uitvoeringstaken overgegaan naar ODRN; beleidsmatige werkzaamheden zijn bij de gemeente gebleven. <u>Zie ook punt 1: Milieubedrijfsvoering.</u> WKO (koude-warmte opslag): werkzaamheden m.b.t. WKO-installaties liggen bij de ODRN. Tot nu toe zijn
	<u>Activiteiten:</u> - Beoordelen bodemrapporten en meldingen, - Stimuleren en begeleiden van bodemsaneringen, - Monitoring stortplaats Heumenseweg, - Afgeven van bodem-informatie (zie ook EXTRA), - Vergunningverlening met hierin toegesneden bodem-beschermende voorschriften. - Toetsing ruimtelijke plannen - Actueel houden bodeminformatie-systeem. Dit is een wettelijke taak.	Monitoringresul-taten stortplaats	Regulier	Structureel	
	- Ontwikkelen en actualiseren bodembeleid. Komen tot verbrede Bodemvisie en bodembeheerplan. De verbrede bodemvisie omvat de onderwerpen: bodemkwaliteitskaart, puntverontreinigingen, archeologie en WKO. Het bodembeheerplan omvat bodenfunctiekaart en bodemkwaliteitsdoelstellingen per gebied.	Herijkt bodem-beleidsplan	Regulier	Incidenteel (indien nodig)	
	- Herijkenof bevestigen bodemkwaliteitskaart (5-jaarlijks.). lokatiegebonden toetsingskader.	Herijkte bodemkwaliteits-kaart	€ 10.000 (toegekend Kaderbrief 2015)	2015	
	- Zo nodig (interne) herijking taakverdeling bodemtaken (ODRN, KCC).	(Werkproces)	Regulier	Indien nodig	
	- Zo nodig werkzaamheden voortvloeiend uit nieuwe wetgeving WKO-installaties. Bijvoorbeeld databeheer.		PM	Incidenteel (zo nodig)	
	<u>Extra (optie):</u> GEEN SPEERPUNT/PRIORITEIT - Opstellen attentiekaart (GIS) met locaties waarvan bodeminfo beschikbaar - Inrichten portaal voor bodeminformatie	Bodemattentie-kaart Portaal	€15.000	Desgewenst	
4. Luchtkwaliteit					

Uitvoeringsprogramma Milieubeleidsplan 2013-2016					
JAAREVALUATIE 2016 (versie 6-6-2017)					
Streefbeeld (2025)	Uitvoeringsplan	Prestatie-indicator	Kosten-indicatie	Planning	Stand van zaken 2016
Doelen & ambitie (2013-2016)	2013-2016				
Geelgemarkeerd = speerpunt (prioritair thema) voor de planperiode. EXTRA = extra t.o.v. vastgesteld beleid of wettelijke taak. FIN= kostendragende maatregel.		Te monitoren indicatoren			
<u>Doelen (2013-2016):</u> - Voorkomen en bestrijden van luchtverontreiniging, onder andere veroorzaakt door wegverkeer <u>Streefbeeld 2025:</u> - Een gezonde woon- en leefomgeving waarin de luchtkwaliteit inzichtelijk, bekend en aanvaardbaar is <u>Ambitie:</u> - Beperkt actief. Tenminste handhaven huidige niveau <u>Waarvoor nodig:</u> - Continuëren huidige aanpak: voldoen aan wetgeving en landelijk beleid - Aanpak via andere sporen - Zo mogelijk planmatige aanpak ter verbetering luchtkwaliteit (Luchtkaliteitsplan, Extra) - Anticiperen op de toekomstige aanscherping van de normen voor luchtkwaliteit	<u>Autonoom/ vastgesteld beleid:</u> - Uitvoering wettelijke taken en naleving afspraken.		Regulier	Structureel	Uitvoering beleid: dit beleidsthema beperkt dit zich tot de uitvoering van de wettelijke taken. Namelijk handhaving op basis van vergunningen. Momenteel vindt geen monitoring plaats en wordt geen actief beleid ontwikkeld. Aangezien de gemeente Wijchen voldoet aan de luchtkwaliteitswetgeving is dit ook niet vereist. Energie- en brandstofbesparing: indirect wordt via de Wijchense interne milieuzorg en het Klimaatbeleid een bijdrage geleverd aan energie- en brandstofbesparing. Hiermee wordt de hoeveelheid CO2 en fijn stof in de lucht beperkt. <u>Zie verder punt 9: Klimaat/energie en punt 12: WIM-zorg.</u>
	- Toetsing ruimtelijke plannen (wet luchtkwaliteit) .		Regulier	Structureel	
	- Zo mogelijk doelrealisatie via klimaatbeleid, geluidsbeleid (verkeer), verkeers- en vervoersplan, milieuzorgbeleid, duurzame inkoop.		Regulier	Structureel	
	<u>Extra (optie)</u> - Opstellen luchtkwaliteitsbeleid en uitvoeringsprogramma (FIN). Planmatige aanpak. - Uitvoering en monitoring luchtkwaliteitsplan (FIN)	Luchtkwaliteits-plan Realisatiegraad Meetresultaten	€50.000	Desgewenst	
5. Geur					
<u>Doelen (2013-2016):</u> - Beperken geurhinder, gerelateerd aan wettelijke normen en beleving <u>Streefbeeld 2025:</u> - Een gezonde woon- en leefomgeving waarin geurhinder beperkt blijft en is vastgelegd <u>Ambitie</u> - Beperkt actief. Tenminste handhaven huidige niveau. <u>Waarvoor nodig:</u> - Continuëren huidige aanpak: voldoen aan wetgeving en volgen andelijk beleid	<u>Autonoom/ vastgesteld beleid:</u> - Uitvoering wettelijke taken, waarbij landelijke wetgeving voor geur wordt gevolgd.		Regulier	Structureel	Plantoetsing geur: de plantoetsing beperkt zich tot de wettelijke toetsing (Wet geurhinder en veehouderij). Binnen de gemeente Wijchen geldt geen geurverordening. Geurcontourenkaart: in de Kaderbrief 2015 is budget toegekend voor de actualisatie van de geurcontourenkaart (€10.000). De geurcontourenkaart is in 2016 geactualiseerd als onderdeel van de milieuattentiekkaart (zie verder <u>punt 1: Milieubedrijfsvoering</u>).
	- Toetsing ruimtelijke plannen.		Regulier	Structureel	
	- Zo nodig actualisatie geurcontourenkaart (2007) .	€ 10.000 (toegekend via Kaderbrief 2015)	2016, gereed		
	<u>Extra (optie):</u> GEEN SPEERPUNT/PRIORITEIT - Geurbelevingsonderzoek en kartering	€ 30.000	Incidenteel (zo nodig)		
6. Geluid					
<u>Doelen (2013-2016):</u> - Voorkomen en bestrijden van geluidshinder, veroorzaakt door verkeer, industrie en evenementen. <u>Streefbeeld 2025:</u> - Een gezonde woon- en leefomgeving waarin de geluidkwaliteit inzichtelijk, bekend en aanvaardbaar is <u>Ambitie:</u> - Continuëren ambitie Actief/ vooruitlopend. Tenminste handhaven huidige niveau <u>Waarvoor nodig:</u> - Continuëren uitvoering Kadernota geluid. - Continuëren en zo mogelijk intensiveren aanpak van wettelijke woningsaneringstrajecten (verkeer en spoor) - Zo nodig opstellen deelbeleid voor verschillende geluidsbronnen cq deelgebieden	<u>Autonoom/ vastgesteld beleid:</u> - Continuering uitvoering Kadernota Geluid en uitvoerignsprogramma.	Realisatiegraad Jaarevaluatie	Maatregelen: zie Uitvoerings-programma Geluid	Incidenteel (zo nodig)	Herijking geluidsbeleidsplan (kadernota geluid): het <i>ontwerp-beleidsplan</i> geluid heeft in 2016 ter inzage gelegen en zal in 2017 ter besluitvorming aan de raad worden voorgelegd. Dan wordt ook een doorstart gemaakt met de uitvoeringsmaatregelen (zie voornemens 2017 e.v.). Het nieuwe geluidsbeleidsplan is gebiedsgericht met een bijpassend ambitieniveau voor de gebiedsfuncties. In het ontwerp-beleidsplan worden de volgende maatregelen voorgesteld: 1. Alleen daar waar dit conform het beleidsplan is toegestaan worden hogere waarden verleend. Hieraan dient een motivatie en een onderzoeksrapport ten grondslag te liggen. 2. Geluidsparagraaf bij relevante besluiten van het college en de raad, waarin de relatie tussen volksgezondheid en eventuele geluidhinder duidelijk in beeld worden gebracht. 3. Uitwerking van het doelmatigheidscriterium uit de Wet geluidhinder op basis waarvan maatregelen kunnen worden getoetst aan de prioriteitsvolgorde bron-overdracht-gevel uit deze wet. 4. Uitwerking van de beleidsnota Geluid reducerende wegdekken. Hierin wordt voor de komende jaren aangegeven waar deze wegdektypen worden toegepast, in welk jaar en de beoogde reductie. 5. Actief monitoren geluid A50, A73, A326 en spoorlijn Den Bosch – Nijmegen. De verantwoordelijkheid voor het geluidniveau ligt bij de wegbeheerders: Rijkswaterstaat, Prorail en de provincie Gelderland. 6. Samen met burgerinitiatieven wordt gekeken welke mogelijkheden bestaan om geluidoverlast van weg- en
	Activiteiten o.a.: - Beoordeling van geluidsrapporten,		Regulier	Structureel	
	- Continuering wettelijke woningsaneringstrajecten(A-lijst, B-lijst, raillijst).	Percentage gesaneerde woningen op A- en raillijst (100%)	PM (maatregelen) €10.000 per woning	Zo nodig	
	- Bij resterende verspreide woningen nader onderzoek noodzaak gevelmaatregelen. Zo nodig toepassing gevelmaatregelen.				
	- Toetsing ruimtelijke plannen aan wetgeving en gemeentelijk beleid. - Duidelijke werkprocessen	Evt proces-beschrijving	Regulier	Structureel	
	- Zo nodig herijken Kadernota Geluid en uitvoerings-programma (2008) i.v.m. nieuwe geluidswetgeving (geluidsplafonds). Zie ook EXTRA.	Herijkte Kadernota geluid	Regulier	2017	

Uitvoeringsprogramma Milieubeleidsplan 2013-2016					
JAAREVALUATIE 2016 (versie 6-6-2017)					
Streefbeeld (2025) Doelen & ambitie (2013-2016)	Uitvoeringsplan 2013-2016	Prestatie- indicator	Kosten- indicatie	Planning	Stand van zaken 2016
Geelgemarkeerd = speerpunt (prioritair thema) voor de planperiode. EXTRA = extra t.o.v. vastgesteld beleid of wettelijke taak. FIN= kostendragende maatregel.		Te monitoren indicatoren			
	- Herijken nota Toepassing stille wegdekken gemeentelijke wegen (2011). Afstemmen op IBOR (OW). Overwegen gebiedsgerichte benadering	Meters geluids-reducerend asfalt	Regulier	>2017	spoorwegverkeer zoveel mogelijk te beperken (gebruik maken van elkaars kracht). 7. Om geluidoverlast van bedrijven te voorkomen, kan een akoestisch onderzoek met hierin geluid beperkende maatregelen gewenst zijn. Dit proces wordt gereguleerd via het Activiteitenbesluit (Wet milieubeheer /Omgevingswet). Het is de verantwoordelijkheid van de ODRN om dit proces te bewaken. 8. Op de website van Wijchen wordt een geluidbelastingkaart geplaatst waarop bewoners kunnen zien wat de geluidbelasting rondom hun woning is. 9. Wijchen beschikt over een VerkeersMilieuKaart waarop wordt bijgehouden wat de geluidbelasting is van het wegverkeer in Wijchen. 10. De gemeente Wijchen heeft het voornemen om op een aantal wegen in het buitengebied de maximumsnelheid te verlagen tot 60 kilometer per uur. Hierdoor zal de geluidbelasting afnemen. 11. Indien noodzakelijk wordt het geluidbeleid elke vier jaar getoetst aan haar doelstellingen en zo nodig herijkt. 12. Ieder jaar vindt evaluatie van het gevoerde beleid plaats en worden de resultaten voorgelegd aan het college en de raad (jaarevaluatie). Geluidsoverlast rijkswegen en spoor: woningsaneringen langs rijkswegen en spoorweg zijn per 2012 een taak geworden van het Rijk. Uitvoering van de saneringen en monitoring van geluidsbelasting ligt bij het Rijk. De gemeente zal dit proces nauwlettend in de gaten houden. Wat betreft de geluidsoverlast door voegovergangen van de <i>A50 bij Niftrik</i>, heeft de gemeente samen met leefbaarheidsgroep Niftrik actie heeft ondernomen richting Rijkswaterstaat. Verder speelt het verlengen van de <i>geluidswal bij Hernen</i> als onderdeel van de ontwikkeling locatie Het Hoge Rot II. Overige lopende zaken - Geluidsoverlast bewoners Heilige Stoel. - Actualisatie zonegrens (industrielawaai) in het nieuw bestemmingsplan <i>Loonse Waard</i>. - <i>Advisering</i> en beoordeling akoestische rapporten ruimtelijke procedures en WABO vergunningen. <u>Aanbeveling/ voornemens 2017 en verder:</u> - Vaststellen geluidbeleidsplan. - Realisatie uitvoeringsprogramma.
	- Samenwerken met RWS en provincie bij aanpak geluidsoverlast snelwegen	Zie saneringen	Regulier	Structureel	
	- Actualiseren/ beheren Regionale verkeersmilieukaart Regionale VMK	Actuele VMK	€ 5000/ jaar (toegekend in Kaderbrief 2015)	Structureel	
	<u>Extra (optie): GEEN PRIORITEIT</u> - Overwegen noodzaak en opstellen van deelnota's (bv evenementen, sportvelden , schoolpleinen, brommerlawaaï); meenemen bij herijking Kadernota Geluid	Deelnota's	PM	Desgewenst	
	- Belevingsonderzoek geluidgehinderden als richtinggevend voor prioritering bij herijking Kadernota geluid.	Onderzoek Aantal klachten	PM	Desgewenst	
	- Onderzoek naar en opstellen/uitvoeren een Actieplan voor "andere geluidsgehinderden"	Actieplan	PM	Incidenteel	
	- Onderzoek 30-km wegen met te hoge geluidsbelasting	Inzicht / actieplan	PM	Incidenteel	
7. Afval					
Doelen (2013-2016): - Terugdringen van het aandeel restafval Streefbeeld 2025: - Afval bestaat niet meer door volledig hergebruik van reststoffen of nuttige toepassing van restafval (verbranden met terugwinning van energie) Ambitie: - Continuëren ambitie Actief.. Tenminste handhaven huidige niveau Waarvoor nodig: - Continuëren uitvoering gemeentelijk afvalbeleid - Restafval reductie door optimalisatie afvalscheiding - Afvalinzameling- en verwerking tegen maatschappelijk aanvaardbare kosten - Inzetten op communicatie, monitoring, rapportage	Autonoom, vastgesteld beleid: - Uitvoeren Afvalbeleidsplan en uitvoeringsprogramma .	Realisatiegraad Jaarevaluatie	Maatregelen: zie Uitvoerings- programma Afval	Structureel	Uitvoering afvalbeleidsplan 2014-2017: op 16 februari 2016 heeft een <i>afvalconferentie</i> plaatsgevonden. Doel was om meningen, wensen en ideeën vanuit de samenleving op te halen. Dit werd gebruikt om richting te geven aan het afvalbeleid. Najaar 2016 is gestart met de voorbereiding van de besluitvorming over de omschakeling naar <i>omgekeerd inzamelen</i> (verkenning en opstellen beslisnota voor de raad). Verder is het '<i>Bestuursakkoord verbeteren van afvalpreventie en –scheiding van huishoudelijk afval</i>' ondertekend, tezamen met de gemeenten Nijmegen, Beuningen, Heumen, Berg en Dal, Druten en de Dar. Streven is maximaal 100 kg restafval per inwoner in 2020 en minimaal 75% scheiding van het huishoudelijke afval. Afvalcijfers in 2016 - Afvalscheidingspercentage is 70% (totaal huishoudelijk restafval) - Hoeveelheid restafval per inwoner is 127 kg. - Onze inwoners waarderen de afvalinzameling (algemeen) met een 7.7 Afvalcommunicatie: Over de volgende acties is in 2016 gecommuniceerd: - Afvalspecial in de Wegwijs - Glas in bakkie - Actie voor voedselbank - Gratis compost op de milieustraat <u>Aanbevelingen en voornemens 2017:</u> - Na de zomer Invoeren papiercontainer.
	Activiteiten: - Afvalscheiding, - Afvalinzameling, - Nuttige toepassing afvalstoffen, - Afvalcommunicatie.	Afvalscheiding% Hoeveelheid afval per huishouden Tevredenheidscijfer afvalinzameling (Staat vd gemeente)			
	- Herijken beleidsnotitie Optimalisatie afvalinzameling huishoudens (2009)		Regulier	2014, gereed	
	- Toetsing ruimtelijke plannen	Herijkt afvalbeleidsplan	Regulier	Structureel	
	- Samenwerking regionaal		Regulier	Structureel	
	<u>Extra</u> • Geen				

Uitvoeringsprogramma Milieubeleidsplan 2013-2016					
JAAREVALUATIE 2016 (versie 6-6-2017)					
Streefbeeld (2025) Doelen & ambitie (2013-2016)	Uitvoeringsplan 2013-2016	Prestatie- indicator	Kosten- indicatie	Planning	Stand van zaken 2016
Geelgemarkeerd = speerpunt (prioritair thema) voor de planperiode. EXTRA = extra t.o.v. vastgesteld beleid of wettelijke taak. FIN= kostendragende maatregel.		Te monitoren indicatoren			
					- Voorbereiding locatieplan voor ondergrondse restafvalcontainers. - Pilot met betrekking inzamelen gft bij hoogbouw. - Continueren monitoring afvalcijfers. - Herziening en aanpassing Afvalstoffenverordening en uitvoeringsregeling.
8. Externe veiligheid					
<u>Doelen (2013-2016):</u> - Beheersen van risico's op de omgeving die samenhangen met productie, verwerking, opslag en vervoer van gevaarlijke stoffen <u>Streefbeeld 2025</u> - Risico's zijn inzichtelijk, bekend en aanvaardbaar en voor resterende risico's liggen actuele rampen-beheersplannen en vluchtroutes klaar <u>Ambitie:</u> - Continueren ambitie Actief. Tenminste handhaven huidige niveau <u>Waarvoor nodig:</u> - Continueren uitvoering EV-beleid	<u>Autonoom, vastgesteld beleid:</u> - Continueren uitvoering gemeentelijk Externe Veiligheidsbeleid		Maatregelen: zie Uitvoerings- programma EV	Incidenteel (zo nodig)	Bevi bedrijven: in Wijchen zijn zes BEVI bedrijven. Waarvan vijf LPG-stations. Bij geen van allen zijn overtredingen geconstateerd na (her)controle. BEVI bedrijven worden ongeveer 1x per 2jaar gecontroleerd. Woningen binnen invloedsgebied: in 2016 is een aantal woningen (project Beuningsesteeg) in het invloedsgebied van het LPG station aan de Schoenaker gerealiseerd. Vorig jaar werd dit hier al aangekondigd. Plantoetsing Externe veiligheid: gelet op de beperkte formatie en expertise is de toetsing van ruimtelijke plannen en uitvoering van groepsberekeningen in 2016 uitbesteed aan de ODRN (omgevingsdienst regio Nijmegen). Herijking EV-beleid: op 28 juli 2016 is het nieuwe beleid Externe veiligheid in werking getreden. In het uitvoeringsprogramma van de EV-visie staat een planning met kostenraming en –dekking van uitvoeringsmaatregelen. Risicoregister: het bijhouden van het risicoregister (RGGS) werd in 2016 verzorgd door de ODRN. Zie ook <u>punt 1: Milieubedrijfsvoering</u> . Risicocommunicatie: wordt meegenomen binnen het Strategisch milieucommunicatieplan.
	Activiteiten en thema's: - Terughoudendheid bij vestiging zware industrie en risicovolle bedrijven, - Inrichtingen met enige risicobelasting onder voorwaarden mogelijk maken, - Balans tussen wonen / werken en veiligheid, - Geen nieuwe risicobronnen toelaten in woongebieden. Aandacht richten op bronmaatregelen, - Mogelijke effecten en beheersbaarheid van een calamiteit.	Aantal overtredingen bij Bevi-bedrijven			
		Aantal woningen dat jaarlijks wordt gebouwd binnen invloedsgebied	Regulier	Structureel	
	- Toetsing ruimtelijke plannen		Regulier	Structureel	
	- Toetsing cq. uitvoering groepsberekeningen.		Regulier	Incidenteel (zo nodig)	
	- Herijking/actualisatie EV-visie en uitvoeringsprogramma (2007).	Herijkte EV-visie	€ 20.000	2016, gereed	
	- Registratie: bijhouden RGGS. Afspraken maken met RUD/ ODRN over uitvoering en kosten	Actueel gegevens bestand	Regulier	Structureel	
	<u>Extra (optie):</u> - Visie op UMTS-masten. De afgelopen jaren zijn steeds meer verzoeken omtrent UMTS masten binnengekomen. Een gemeentelijk afwegingskader ontbreekt.	Visie	PM	2014-2015	
9. Klimaat / energietransitie					
<u>Doelen (2013-2016):</u> - Bijdrage leveren aan de landelijke doelstellingen: 20% duurzame energie in 2020 en 2% energiebesparing/jaar.	<u>Autonoom, vastgesteld beleid:</u> - Uitvoering Klimaatbeleidsplan 2013-2016	Realisatiegraad klimaatbeleid Jaarevaluatie	Maatregelen: zie Uitvoerings- programma Klimaat	Jaarlijkse evaluatie	Herijking klimaatbeleid: februari 2016 is de 'Nulmeting routekaart energieneutraal Wijchen 2040' vastgesteld. Vervolgens is het proces gestart om te komen tot een gedragen en uitvoeringsgericht energietransitieplan voor de gemeente Wijchen. Dit plan is de opvolger van het gemeentelijk klimaatbeleidsplan. Hierbij is een startbijeenkomst georganiseerd voor alle betrokken ambtenaren, gevolgd door een werksessie met raads- en

Uitvoeringsprogramma Milieubeleidsplan 2013-2016					
JAAREVALUATIE 2016 (versie 6-6-2017)					
Streefbeeld (2025) Doelen & ambitie (2013-2016)	Uitvoeringsplan 2013-2016	Prestatie- indicator	Kosten- indicatie	Planning	Stand van zaken 2016
Geelgemarkeerd = speerpunt (prioritair thema) voor de planperiode. EXTRA = extra t.o.v. vastgesteld beleid of wettelijke taak. FIN= kostendragende maatregel.		Te monitoren indicatoren			
- In 2040 is Wijchen energieneutraal. <u>Waarvoor nodig:</u> - Continueren huidige aanpak - Benutten samenhang met Klimaatbeleid, WIM-beleid en Duurzaam inkopen.	gebouwbeheer, volkshuis-vesting, ruimtelijke ordening. Duurzaam bouwen meenemen in het ontwerp en als selectie criterium bij aanbesteding.				Het gaat onder andere om energiebesparende verlichting (Led), zonnepanelen, waterbesparende voorzieningen, afvalscheidingsvoorzieningen, duurzame bouwmaterialen en hemelwaterafkoppeling.
	<u>Extra::</u> Geen				
11. Duurzaam inkopen					
<u>Doelen (2013-2016):</u> - Bijdrage leveren aan het VNG-acoord: 75% duurzaam inkopen (100% in 2015). <u>Streefbeeld 2025</u> - Goederen en diensten worden duurzaam ingekocht <u>Ambitie</u> - Continueren ambitie Actief. Tenminste handhaven bereikte niveau (kantoor milieuzorg) <u>Waarvoor nodig:</u> - Uitvoering gemeentelijk inkoop- en aanbestedingsbeleid - Versterken duurzaamheidsaandeel - Zo mogelijk realisatie via Klimaatbeleid en WIM-beleid - Organisatiebrede borging en uitvoering	<u>Autonoom, vastgesteld beleid:</u> Inzicht in duurzaamheids-aandeel.	Inzicht in aandeel duurzame inkoop (kosten en volume)	Regulier	Jaarlijks	Inkoopbeleid: duurzaamheid is onderdeel van het <i>gemeentelijk inkoop- en aanbestedingsbeleid</i> . Het inkoopbeleid is van toepassing op producten en diensten die door de gemeente worden ingekocht. Inkoop gemeentelijke organisatie: op inkopen voor de gemeentelijke organisatie en gemeentelijke gebouwen zijn de VNG-inkoopcriteria van Pianoo.nl van toepassing. Dit als onderdeel van de Wijchense interne milieuzorg (<u>zie ook punt 12: WIM-zorg</u>). Op basis van VNG-criteria wordt binnen de kantoororganisatie standaardpapier (A3/A4) 100% duurzaam ingekocht. Kantoorbenodigdheden worden grotendeels duurzaam ingekocht (>80%) op basis van milieukeuren. Energie-inkoop voor gemeentelijke gebouwen en openbare verlichting is 100% vergroend. <u>Zie ook punt 9: Klimaat/energie</u> .
	<u>Extra (optie):</u> GEEN SPEERPUNT/ PRIMAAT BIJ ANDERE AFDELING - Borging duurzaam inkoopbeleid in alle relevante gemeentelijke werkprocessen - Onderzoek naar het organisatiebrede duurzaamheidsaandeel in relatie tot norm (Agentschap, Pianoo) NB: de organisatie-brede implementatie van duurzaam inkopen en aanbesteden, (als onderdeel van de gemeentelijke inkooporganisatie, valt buiten de scope van het Milieubeleidsplan.		-	Geen prioriteit	
12. Bedrijfsinterne milieuzorg (wijchense interne milieuzorg, WIM-zorg)					
<u>Doelen (2013-2016):</u> - Beperken van de milieu belasting van de gemeentelijke bedrijfsvoering <u>Streefbeeld 2025</u> - Milieuzorgsysteem op niveau ISO-14001 <u>Ambitie:</u> - Continueren ambitie Actief. Tenminste handhaven huidige niveau <u>Waarvoor nodig:</u> - Continueren uitvoering WIM-beleid	<u>Autonoom, vastgesteld beleid:</u> - Uitvoering WIM-beleid en uitvoeringsprogramma (coördinatie) Thema's o.a.: - Milieukwaliteit producten en energie, duurzaam inkopen - Product-, energie-, waterverbruik - Mobiliteit (brandstoffen) - Afvalscheiding - Communicatie en verinnerlijking - Monitoring en rapportage		Regulier (coördinatie)	Structureel	<i>(*) Betreft de gemeentelijke organisatie: gemeentekantoor, kasteel, koetshuis, molenhuis, werf.</i> Uitvoering WIM-beleid: de management-rapportage 'Jaarevaluatie 2015 WIM-zorg' is april 2016 vastgesteld door de Directie. Hieruit blijkt dat de milieuprestatie op koers is. Met een praktische aanpak en enthousiaste medewerkers wordt met beperkte formatie gaandeweg vooruitgang geboekt. Hiermee heeft de gemeentelijke organisatie een bijdrage geleverd aan de milieukwaliteit van onze leefomgeving (planet), zijn kosten bespaard (profit) en is met duurzaam inkopen bijgedragen aan sociale omstandigheden (people). Echter, door de beperkte formatie dreigt de aansturing van de WIM-zorg en daarmee de uitvoering van het WIM-beleid te stagneren. Gezien de voorbeeldfunctie van de gemeente en het uitstralen van milieubewustzijn richting de samenleving (<u>zie ook punt 14: Milieucommunicatie</u>) vraagt de wijchense interne milieuzorg om meer prioriteit. Dit wordt meegenomen bij de herijking van het Milieubeleid (<u>zie punt 1: Milieubedrijfsvoering</u>) en de herijking van het WIM-beleid (zie hieronder). Herijking WIM-beleid: de Directie heeft eerder besloten om de herijking van het WIM-beleid te laten plaatsvinden ná de verhuizing naar het nieuwe gemeentekantoor (medio 2017). Het nieuwe gemeentekantoor biedt naar verwachting verdergaande mogelijkheden om de milieubelasting van de eigen bedrijfsvoering te verminderen. De herijking van het WIM-beleid is een goed moment om een doorstart te maken, kansen te benutten en de interne milieuzorg meer prioriteit en structuur te geven. Duurzame energie (*): de ingekochte energie wordt 100% vergroend middels certificaten. Bij de werf is naar verwachting 4% van het energieverbruik afkomstig van de eigen zonnepanelen. In 2016 is gestart met de feitelijke meting van de energieopwekking uit de zonnepanelen. Dit geeft een meer betrouwbaar beeld dan een raming op basis van de verwachte (theoretische) opbrengst. Energie- en waterverbruik (*): het energie- en waterverbruik is ten opzichte van referentiejaar 2009 gedaald of gestabiliseerd. Wat betreft het gasverbruik blijkt dat een goed beheer van installaties structureel energie (en kosten) bespaart. Door in gebruikname van het nieuwe datacentrum (najaar 2015) bij de werf is het energieverbruik (apparatuur en koeling) van de werf fors toegenomen. Door functieverandering van de desbetreffende ambtenaar is de registratie van energiemeterstanden (en
	Benutten synergie (versterkt effect door samenwerking) met gebouwbeheer en klimaatbeleid		Regulier	Structureel	
	Jaarevaluatie WIM-beleidsplan (directiebeoordeling/OR)	Jaarevaluatie	Regulier	Jaarlijks	
	Actualisatie WIM-beleidsplan	Herijkt beleidsplan	Regulier	2018	

Uitvoeringsprogramma Milieubeleidsplan 2013-2016					
JAAREVALUATIE 2016 (versie 6-6-2017)					
Streefbeeld (2025)	Uitvoeringsplan	Prestatie-indicator	Kosten-indicatie	Planning	Stand van zaken 2016
Doelen & ambitie (2013-2016)	2013-2016				
Geelgemarkeerd = speerpunt (prioritair thema) voor de planperiode. EXTRA = extra t.o.v. vastgesteld beleid of wettelijke taak. FIN= kostendragende maatregel.		Te monitoren indicatoren			
					daardoor de monitoring) van de gemeentelijke organisatie in 2016 grotendeels komen te vervallen. De registratie zal te zijner tijd worden geautomatiseerd (Slimme meters) waardoor handmatig aflezen van meters en registreren van meterstanden niet meer nodig is. Actief en integraal energiebeheer: voornemen is te komen tot een meer overzichtelijk, effectief en samenhangend energiebeheer. Van de gemeentelijke organisatie (*) alsook andere gemeentelijke gebouwen (MFA's, instellingen etc). Door onvoldoende formatie en bestuurlijke prioriteit is het integraal energiebeheer van de grond gekomen. Intern is behoefte aan meer continuïteit in monitoring van energieverbruiken, aan afstemming van energie-inkoop en verbruik en aan het makkelijker benutten van revenuen uit energiebesparingsmaatregelen. Extern is op dit moment voor gebouwbeheerders van instellingen onvoldoende prikkel tot besparing, doordat de gemeente de energierekening betaalt. Door actief energiebeheer kan een verbetererslag worden gemaakt. Het gaat om: actief monitoren van verbruiken en ingrijpen bij afwijkingen, actief voorlichten en begeleiden van gebouwbeheerders en toekomstige energiebesparing als voorinvestering in energiezuinige voorzieningen. Omdat energiebeheer van gemeentelijke gebouwen en instellingen breder is dan de kantoororganisatie alleen, zal de 'actief en integraal energiebeheer' onderdeel moeten worden van het nieuwe <i>Energietransitieplan</i> (zie punt 9: Klimaat). Hieraan gekoppeld zal het bijbehorende structureel budget moeten vrijkomen. Papier en papierafval (*): het standaardpapier (standaard A3/A4) wordt 100% duurzaam ingekocht. Het papierverbruik is ten opzichte van 2009 fors afgenomen. Dit is het gevolg van de toenemende digitalisering, dubbelzijdig printen en meer doordacht gebruik. Het papierafval wordt gerecyceld via Paper for Paper. Hiermee worden grondstoffen (bomen), energie en water bespaard. Kantoorartikelen (*): worden grotendeels duurzaam ingekocht (>80%) op basis van milieukeuren. Begin 2016 is overgegaan op een nieuwe leverancier. Producten uit de bestellijst worden zo mogelijk vervangen door een 'groen' product. Mobiliteit dienstreizen en bedrijfsvoertuigen: met de NS-businesscard wordt het gebruik van openbaar vervoer voor dienstreizen gestimuleerd. Het brandstofverbruik en kilometrage van de bedrijfsvoertuigen van de werf wordt gemonitord.
	Extra:: Geen				
13.Natuur & biodiversiteit					
<u>Doelen (2013-2016):</u> – Behoud, beheer, uitbreiding en verbetering van het wijchense ecosysteem <u>Streefbeeld 2025</u> – Voor inwoners duidelijk waarneem-bare toename van de kernmerkende planten- en diersoorten. – De EHS is in 2018 gerealiseerd en wordt in stand gehouden <u>Ambitie</u> – Continuëren ambitie Actief. Komen tot actief niveau <u>Waarvoor nodig:</u> – Uitvoering gemeentelijk Flora- en faunabeleid – Optimaliseren basisgegevens	<u>Autonoom, vastgesteld beleid:</u> - Realisatie EHS/EVZ (coördinatie)	Realisatiegraad EHS EVZ stapstenen	Regulier	Structureel	EVZ: Het plan van het Waterschap voor aanleg van natte evz met stapsteen in combinatie met waterberging in het Lunensche Broek is na veel overleg met belanghebbenden vastgesteld. Het plan is in de zomer van 2016 uitgevoerd. In overleg met waterschap, ZLTO en gemeenten Heumen en Druten heeft de gemeente besloten een passieve rol te vervullen in de uitvoering van de evz.
	- Optimaliseren basisgegevens, onder andere aan de hand van beschikbare flora- en fauna onderzoeken. Zo mogelijk aansluiten bij landelijk datasysteem	Inzicht in de huidige staat van de wijchense biodiversiteit en kansen voor ontwikkeling.	€ 7000/jaar (kosten abonnement landelijk datasysteem)	Structureel	
	<u>Extra (optie):</u> GEEN SPEERPUNT/PRIORITEIT - Inzichtelijk maken van kansen in stedelijk gebied en combinatiemogelijkheden met ruimtelijke ontwikkelingen en onderhoud.	Gebieden met (potentieel) hoge natuurwaarde zijn in beld gebracht	PM	Structureel	
14. Milieuecommunicatie					
<u>Doelen (2013-2016):</u> – Informeren, faciliteren en stimuleren van burgers, instellingen en bedrijven – Uitdragen voorbeeldfunctie gemeente	<u>Autonoom, vastgesteld beleid:</u> - Reguliere (niet actieve) milieu-communicatie aan burgers, bedrijven en organisaties, o.a. via website en huis-aan-huisbladen		Regulier	Structureel	Strategisch milieuecommunicatieplan: in 2016 is het strategisch milieuecommunicatieplan 2017-2027 opgesteld. Aanleiding is dat binnen gemeente en samenleving al veel aan duurzaamheid wordt gedaan, maar dit niet altijd zichtbaar is. Successen mogen beter worden 'uitgevent'. Verder is gemeentelijke communicatie over duurzaamheid vooral 'adhoc ' en informerend. Dit zou beter mogen worden gestroomlijnd.

Uitvoeringsprogramma Milieubeleidsplan 2013-2016					
JAAREVALUATIE 2016 (versie 6-6-2017)					
Streefbeeld (2025) Doelen & ambitie (2013-2016)	Uitvoeringsplan 2013-2016	Prestatie- indicator	Kosten- indicatie	Planning	Stand van zaken 2016
Geelgemarkeerd = speerpunt (prioritair thema) voor de planperiode. EXTRA = extra t.o.v. vastgesteld beleid of wettelijke taak. FIN= kostendragende maatregel.		Te monitoren indicatoren			
<u>Streefbeeld 2025</u> - Voorbeeldige gemeente - Gestructureerde en doelgroepgerichte milieucommunicatie <u>Ambitie</u> - Continueren ambitie Actief. Bereiken gewenste niveau <u>Waarvoor nodig:</u> - Continueren reguliere milieucommunicatie - Meer actieve en planmatige aanpak van milieucommunicatie; ter stimulering van milieubewust gedrag van burgers, bedrijven en organisaties - Uitlichten van milieuprestatie, in bijzonder van burgers.	<u>Extra:</u> - Opstellen en uitvoeren van milieucommunicatieplan ("duurzaam Wijchen") - Gedragsbeïnvloeding gericht op doelgroepen: -aanscherpen milieubewustzijn -informatieoverdracht -ondersteuning door aanreiken van aanpakken, methodieken en maatregelen - Uitlichten van de milieu-prestatie van burgers cq samenleving, kennis en initiatieven van burgers benutten, samenwerking zoeken. Vooral m.b.t. de speerpunten, zoals afval en klimaat - Belevingsonderzoek , bijvoorbeeld in combinatie met milieucommunicatieplan of met de herijking van het Milieubeleidsplan	Communicatie- plan is opgesteld en geïmplementeerd Inzicht in en uitlichten van de (verbeterde) milieuprestaties van burgers en bedrijven	€20.000 (uit bestaand budget voor het opstellen van het strategisch milieucommunicatieplan en aanzet van uitvoering	2016, vrijwel gereed	Doel van het plan is te komen tot een meer samenhangende, creatieve en doelgroepgerichte communicatie over milieuonderwerpen. Hiermee wil de gemeente inwoners, instellingen en ondernemers inspireren om een bijdrage te leveren aan een duurzaam Wijchen. Kernwoord is verbinding; • met de samenleving (gemeente-samenleving) • binnen de samenleving (tussen inwoners, instellingen en ondernemers) • tussen onderwerpen en activiteiten Het plan wordt onder andere gekoppeld aan de <i>campagne 'Het groene gezicht</i>. Het communicatieplan alsook het ontwerp voor de campagne zal begin 2017 worden afgerond. Milieucommunicatie: volgt momenteel het reguliere spoor en is vooral volgend en informierend richting inwoners. Het gaat met name om berichten op de gemeentelijke website en eventuele publicaties op de gemeentepagina. Verder is communicatie ondersteunend aan de beleidsvelden. In de verschillende deelplannen (afvalbeleid, klimaatbeleid, EV-visie, waterbeleid etc) is communicatie als maatregel opgenomen. Het strategisch milieucommunicatieplan dient als parapluplan (kaderstellend) voor de communicatieaanpak op deelterreinen. Actief opgepakt wordt momenteel de communicatie op het gebied van klimaat/energie en afval. Het gaat om communicatie over regelingen, voorzieningen en acties. Denk aan duurzaamheidsleningen, het energieloket (duurzaam wonen plus) en de afvalkalender. <u>Aanbeveling/ voornemens 2017:</u> - Uitvoering geven aan het Strategisch milieucommunicatieplan.
			Voor de uitvoering van het plan wordt met de kadernota een werkcrediet van €15.000 per jaar voorgesteld.	Structureel	

